

ΤΑ ΔΙΑΚΟΣΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΜΠΑΧ

Κατά τό 1850, δταν γιόρτασαν τήν πρώτη έκαποντατετηρίδα ἀπό τοῦ θανάτου τοῦ Μπάχ, ἔξεδιδετο τήν ἐποχή ἑκένυν στὸ Παρίσι ή «*Revue et Gazette musicale de Paris*» πού ἦταν ἡ πιὸ διαδεδομένη μουσικὴ ἐφημερίδα. Μέσος ὅνταν ἔτεοι μουσικό φύλλο λοιπόν, ἐκτός ἀπό δυὸς γραμμές ποὺ ἀσφρούμαν τό Βερολίνο, ἀναφέροταν κι ἔνα κοντούρτο δργανωμένο ἀπό τήν Ἀκαδημία τοῦ τραγουδισθ, εἰς μνήμην τοῦ Μπάχ κι ἕνὸς ἄλλου συνθέτη δῆσημου, τοῦ K. F. Fasch, πού πέθανε πενήντα χρόνια ἀργότερα. (Σάν νά μην σχίζει ' ἀφιερωθεῖ μόνον στὸ Μπάχ ὀλόκληρη ἡ μουσικὴ βραδά). Μάταια θ' ἀναζητούμε κανεὶς νά βρει σ' αὐτό τὸ φύλλο ἔτοι καὶ ἔναν ὑπανιγμὸν πού νά χαραχτήρισε τό θάνατο τοῦ Μπάχ, σοῦ μιὰ ἀπό τὶς πιὸ βαρείες ἀπόλειες ποὺ ἔπαθε ποτὲ ή Τέχνη μας. Τώρα δμως δὲν ὑπάρχει φύβος γιά παρόμοιο φτόχεια ἑκδηλώσεων. Γιατὶ πολλὰ βιβλία κι ὅρθρα θὰ χαιρετίσουν τήν ἐνδοξὴ μνήμη τοῦ Μπάχ. «Ἐπίσης θ' ἀκουστεὶ καὶ θὰ ἐκτελεστεὶ πολλὴ μουσικὴ του. Εἴθε νά δώσει ὁ θεός νά γίνουν τά πάντα μὲ κατανόηση κι ἐπιτυχία. Κανεὶς δμως στὸν κόσμο δὲ θὰ μπορούσε νά μᾶς πεῖ, πῶς ἀπρέβως οἱ σύγχρονοι μουσικοὶ τοῦ Μπάχ ἐπαινῶν τά ἔργα του. Ἐνώ ἀντίθετα ἀπειροὶ ἔθελοντες μᾶς δείχνουν καθημερινῶς μὲ σιγουρία τό πῶς δὲν τάπαιζαν.

Πολλὲς φορές μαζὶ μ' ὅλλους ἐλεεινολόγησα τό πῶς δὲ βρέθηκε μέσος στοὺς εἰκοσὶ ή καὶ στοὺς ἑκατὸ δκόμη διευθυντὲς ὀρχηστρῶν, οὔτε ἔνας, οὔτε μιόδες ποὺ νά συγκατανεύσει προτοῦ διευθύνει τὶς Σουλτες ἡ τά Κονσέρτο «*Brandebourgioso*» τοῦ Μπάχ, νά θυσιάσει μερικὲς μέρες μελέτης, ποι θὰ τοῦ ἐπέτρεψαν ν' ἀποκτήσει τό ἐλάχιστο τῶν γνώσεων, ἐπὶ τῶν οδιαστικῶν προβλημάτων τῆς ισορροπίας τῶν ὄργανων, τοῦ χρόνου, τοῦ τοῦ καλωποιασμοῦ, τοῦ φραστικοῦ μέρους, ποι χωρὶς τήν κατανόηση δλῶν αὐτῶν εἶναι βέβαιος πῶς θὰ προδώσει σίγουρα τό κείμενο. Τό ίδιο πρόγυμα σχεδὸν γίνεται καὶ μὲ τοὺς βιτρουόδους. Εύνοιας ποι οἱ δυὸς πρώτες σειρές ἐκτελέσεων γιὰ τὶς ἀνανηνοτικῆς γιορτές, ζεφεύγουν ἀπό τὴν ρουτίνα, κι ἔχουν μὲ τὸ νά μᾶς παρηγορήσουν ἀπό πρὶν πολλὲς ἀλλες. Η γενικὴ πρωτοβουλία τῆς δῆλης τελετῆς, εὐτύχως γιὰ μᾶς, τήν ἀνέλαβε ὁ κ. Norbert Dufourcq, τοῦ ὅπου ή αὐθεντικὰ κι ἡ μουσικὴ προσωπικότης εἶναι ἀναγνωρισμένη.

Στὸ ίδιο μέρος τοῦ προγράμματος θὰ μᾶς παρουσιάσει μαζὶ μὲ τὴν ὑπέροχη ὀμήραδη τοῦ κ. A. Marchal ὀλόκληρο τὸν κύκλο τοῦ ἔργου τοῦ Μπάχ, ποῖναι γραμμένη γιὰ *Orgue*.

Στὸ ὅλο, θὰ μᾶς παρουσιάσει, σὲ ἔξη συναυλίες τὸ πανόραμα τῆς μουσικῆς διαματίου, χωρὶς νά περιληφθεῖ τό «*clavecin solo*». Κατόπιν τὶς σονάτες, τὶς σούντες καὶ παρτίτες γιὰ βιολί, βιολοντσέλο καὶ φλάστο χωρὶς συνδομής. «Υστερα τὶς σονάτες γιὰ φλάστο, δυὸς φλάστοι, βιολί, βιόλο τῆς γάμπας καὶ κλαμπέσεν. Τό ἐνορκτήριο κοντούρτο θὰ δώσει τήν εύκαιρια νά τὸ ἐκτίμησουν ἔκεινοι ποὺ ἀγνοοῦσαν τήν συνθέση αὐτοῦ τοῦ περπετορίου, τήν ποικιλία τῶν διαφόρων Στολ, ποὺ χρησιμοποιεῖτοι δηλαδή στὸ ἔργο του, τήθι θαυμαστή του Ιδιοφυΐα, τήν ἐπινοικότηπτή καὶ τήν περιτεχνή χρησιμοποίηση τῶν δισφόρων όργανων.

«Ἐνα συνεργειο ἀποτελέούμενο ἀπό βιτρουόδους πρώτης γραμμῆς ὑπεβλήθη σὲ μιὰ μεγάλη προπαρα-

σκευαστική ἐργασία γιὰ ν' ἀποδῶσει, ὀντωσυσθεὶς κι ἀποκαταστησεὶ στή μουσική αὐτὴ δηλ τῆς την αἰγλή καὶ τήν εὐλωτίατ. Δέ μπροφ βέβαια νά προεξοφλήσω οὔτε νά βεβιώσω ποὺ δλοι. Θὰ πετύχουν μὲ την ίδια πληρότητα. Μεταξὺ αὐτῶν δμως ὑπάρχουν καὶ «*Mysticostas* φανατικοί, δῆνος δ René Le Roy, ο Almee Van de Wiele, ο Jean Schricke, ποι ἡ συμμετοχή τους ἀποτελεῖ μιὰ ἐγύνωση γιὰ μᾶς γιὰ τήν ἐπιτυχία τῆς ἀπόδοσης τοῦ Μπαχικοῦ πνεύματος. Από τὸ ὅλο μέρος πάλι, μιὰ ὑπερβολικά προσεχτική φροντίδω χαλιναγωγεῖ πρὸς στιγμὴν τὸν *Loewenguth*, τὸν πιὸ ἔξοικευμένο μὲ την κλασσική καὶ ρωμαντική ἐποχή, καθὼς καὶ τὸν *Navarra* τὸν ὀλοκληρωμένα ρωμαντικοῦ μουσικοῦ, ποὺ δίνει μιὰ ἐκφραση ποὺ ἐντονον, καὶ πιὸ θερμῇ σ' αὐτές τὶς σελίδες σῶν τὸ Πρελούντο τῆς πρότης Σουλτας, ποι τὸ ἥμερο, πρᾶπο κι εὐγενικό *tempo* του τιμασσεύματος ἀπὸ τὸν Καζάλες, φαίνεται σῶν οἱ ἐμπνεύσειται ἀπὸ μόνο του περιφράση. «Ολες αὐτές οἱ ἐκτελέσεις καὶ ἐμπνεύσει θὰ κρατηθοῦν ὑπωδηδηποτε σ' ἔνα ψηλὸ καλλιτεχνικὸ ἐπίπεδο ἐργανείας.

Τὰ σχόλια καὶ οἱ ἐπεξηγήσεις τοῦ *Dufourcq*, ούσιως καὶ λιτές, δηλ φραγμένουσον ο' ἔνα ενιαίο σύνολο δλεὶς αὐτές τὶς ἐμρνεύεις τῶν διστουργήματων τοῦ Κάντορα τοῦ Ἀγίου Θωμᾶ.

M. PINCHERLE

Μετάφραση: Γ. Π.

«ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ»